

Okul-aile iş birliğinin önemine yönelik okul yöneticilerinin görüşleri

Mustafa Atik¹, Kezban Şıvgın², Elif Mumcu³, Mehmet Bektaş⁴

DOI 10.5281/zenodo.10547280

Özet

Bu araştırmanın amacı, okul-aile iş birliğinin önemine yönelik okul yöneticilerinin görüşlerini incelemektir. Bu çalışmada nitel yöntem tercih edilmiş olup durum çalışması deseninde tasarlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 17 okul yöneticisinden oluşturmuştur. Çalışma grubu, kolay örnekleme yaklaşımı kullanılarak seçilmiştir. Veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından oluşturulan açık uçlu sorulardan oluşan bir yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Görüşmeler, katılımcılar ile yapılan yüz yüze görüşmelerle gerçekleştirilmiştir. Çalışma verileri temalar ve kodlar vasıtası ile içerik analizi yapılarak çözümlenmiştir. Çalışma, okul yöneticilerinin okul-aile iş birliğini güçlendirmek için düzenledikleri etkinlikleri ve iletişim kanallarını inceleyerek, düzenli iletişim toplantıları ile katılımı artırıcı aktivitelerin öne çıktığını belirlemiştir. Okul yöneticileri, bu stratejileri kullanarak veli-öğretmen iş birliğini desteklemekte ve strateji belirleme, sosyal medya kullanımı gibi yöntemlerle iletişimi güçlendirmektedir. Ayrıca, öğrenci başarısı ve okul ikliminin değerlendirilmesinde öne çıkan kriterler arasında akademik performans, rehberlik hizmetleri, aile iş birliği ve katılımı gibi unsurlar bulunmaktadır. Velilere yönelik düzenlenen etkinlikler ve iletişim kanalları, bilgilendirme toplantıları, etkili iletişim kanalları ve dijital ağ bağlantıları gibi stratejilerle desteklenmektedir. Eğitim programları ve bilgilendirme etkinliklerine katılımı artırmak için ise içerik çeşitliliği, iletişim stratejileri, geri bildirimlerle içerik çeşitlendirmesi gibi stratejiler öne çıkmaktadır. Bu sonuçlar, okul-aile iş birliği konusunda etkili stratejilerin çeşitlilik gösterdiğini ve öğrenci başarısı ile okul ikliminin değerlendirilmesinin bu iş birliğinde önemli bir rol oynadığını ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: okul, okul-aile iş birliği, okul yöneticisi

School administrators' views on the importance of school-family cooperation

Abstract

This study aims to examine the views of school administrators on the importance of school-family cooperation. A qualitative method was preferred in this research, and it was designed in a case study design. The study group consisted of 17 school administrators. The study group was selected using the criterion sampling approach. A semi-structured interview form consisting of open-ended questions created by the researchers was used as a data collection tool. The interviews were conducted face-to-face with the participants. The study data were analysed by content analysis through themes and codes. The study examined the activities and communication channels organised by school administrators to strengthen school-family cooperation and found that regular communication meetings and activities to increase participation stand out. By using these strategies, school administrators support parent-teacher collaboration and improve communication through strategy setting and social media use. In addition, academic performance, counselling services, family cooperation and involvement are among the prominent criteria for evaluating student achievement and school climate. Activities and communication channels organised for parents are supported by strategies such as informative meetings, effective communication channels and digital network connections. Strategies such as content diversity, communication strategies, and content diversification based on feedback come to the fore to increase participation in educational programs and information activities. These results suggest that effective strategies for school-family collaboration vary and that student achievement and school climate assessment play an essential role in this collaboration.

Keywords: school, school-family collaboration, school administrator

¹ Öğretmen, Millî Eğitim Bakanlığı, mstfatik2@gmail.com

² Öğretmen, Millî Eğitim Bakanlığı, kezbansivgin06@gmail.com

³ Öğretmen, Millî Eğitim Bakanlığı, elifmumcu0660@gmail.com

⁴ Öğretmen, Millî Eğitim Bakanlığı, mehmet61bektas@hotmail.com

Giriş

Eğitim sisteminin temel ilkelerinden biri, duygu ve düşüncelerini açıkça ifade edebilen, merak ve bilgi arzusu sergileyen, girişimci niteliklere sahip, kendi kişisel haklarının yanı sıra başkalarının haklarına da saygı duyan, yeteneklerini etkili bir şekilde kullanabilen ve öz disiplin geliştirebilen çocuklar yetiştirmektir (Atabey ve Şahin, 2011). Bu kavramları hayata geçirmek için eğitimin üç temel bileşeni olan okul, aile ve öğrenci arasında etkili iletişim ve iş birliği şarttır (Ceylan ve Akar, 2010). Ev içinde verilen temel eğitimin toplum üzerinde derin bir etkisi vardır. Toplum bir yapıya benzetildiğinde, aile onun temelini oluşturur. Okul da bu alanın bir uzantısıdır. Temel ne kadar sağlam olursa, binanın yıkılmasına karşı direnç de o kadar fazla olur. Dolayısıyla, istikrarlı ve ilerici bir toplumu teşvik etmek amacıyla, aile birimi içinde ve aile ile eğitim kurumları arasında sağlam bağlantılar kurmak esastır.

Tarih boyunca aile, kültürel ve sosyal çerçevelerin temel taşı olarak hizmet etmiştir. Aile, insan nesillerinin devamını garanti altına almada, kültürleri gelecek nesillere aktarmada ve bireyler arasında aidiyet ve güven duygusunu geliştirmede çok önemli bir role sahiptir. Ayrıca, yeni aile üyelerinin topluma entegre edilmesi, sosyalleşmelerinin kolaylaştırılması ve üretken bireyler olarak gelişimlerinin sağlanması da ailenin temel rolleri arasındadır. Bunun yanı sıra, bireylerin doğdukları andan itibaren toplumla bütünleşmelerini kolaylaştırmak, onlara kişilerarası iletişim dilini öğretmek ve onları örgün eğitime hazırlamak gibi görevleri de yerine getirir (Gülcan ve Taner, 2011). Optimal ve sağlam bir aile ortamı hem fiziksel hem de zihinsel olarak dengeli kişilerin gelişimini kolaylaştırır. Çocukların sağlıklı bireyler olarak gelişebilmeleri için ebeveynlerin kendi kişisel gelişimlerini sağlamaları, çocuk yetiştirme konusunda gerekli bilgileri edinmeleri ve çocuk yetiştirmek için gerekli becerileri geliştirmeleri çok önemlidir. Çocuklarına tutarlı bir şekilde bakım sağlayan ve fikirlerin açık bir şekilde ifade edilmesini teşvik eden koşullar sunan ebeveynler, çocuklarının kişiliklerinin şekillenmesinde çok önemli bir rol oynar. Aile ortamında karar verirken, her bireyin görüşlerini dikkate almak ve demokratik yöntemler kullanmak çok önemlidir. Böyle bir aile ortamında yetişen çocuklar, akranlarıyla ve çevreleriyle etkileşimlerinde düşüncelerini güvenle dile getirir ve başkalarının özgürlüklerine tecavüz etmeden özerk bir şekilde hareket ederler. Bunun aksine, katı disiplin, katı kontrol ve sınırlı ifade özgürlüğü ile karakterize edilen bir aile ortamı, bu koşullarda yetişen çocuklarda saldırganlık, muhalefet ve başkalarıyla ilişki kurmada zorluklar gibi davranışsal sorunlara yol açabilir (Dam, 2008). Eğitim sisteminin amacı, öğrencilerin kendi kabiliyet ve yeteneklerinin farkında olmalarını sağlamak ve onları bilgi ve yeteneklerini tam potansiyelleriyle etkin bir şekilde kullanmaları için güçlendirmektir. Gençlerde bu yeteneklerin ortaya çıkarılmasında ailesel unsurun önemi göz ardı edilmemelidir. Ebeveynler, çocukları için en uygun eğitim ortamını sağlamak ve onlara uygun rehberliği sunmak isterler (Perşembe, 2010). Aile, çocukların eğitiminde çok önemli bir rol oynarken, okulların da aynı derecede önemli bir kurum olduğu yadsınamaz. Ev içinde başlayan eğitim süreci hem aile hem de okul ortamına yayılarak daha fazla sosyalleşmeyi teşvik eder. Çocuğun aile içinde edindiği bilgiler ve geliştirdiği beceriler okula başladığında yeni boyutlar kazanır. Okulda edinilen bilgi ve beceriler evde edinilenlerle birleştirilerek bireyin kendini geliştirmesine katkıda bulunur. Okulların eğitim ve öğretim rollerini başarıyla yerine getirebilmeleri için çevreleriyle etkili bir iletişim kurmaları gerekir (Özbaş ve Badavan, 2009). Okul öncesi ve ilkökul, bir çocuğun ailesinden sonra deneyimlediği ilk sosyal çevredir. Bu dönem, çocuğun dış dünyaya uyum sağlaması, sosyal etkileşimlerde bulunması, kişilerarası iletişim becerilerini geliştirmesi, temel yaşam bilgilerini edinmesi ve daha fazlası için çok önemlidir. İlkokul aşaması boyunca elde edilen kazanımlar, çocuğun sonraki yaşamı üzerinde önemli bir etkiye sahiptir. Bununla birlikte,

çocuğa yetkin bir zaman çizelgesi oluşturma sanatını öğretmek hayati önem taşır. Etkili zaman yönetimi, bir çocuğun günlük yaşamında ve akademik uğraşlarında başarılı olması için çok önemlidir. Etkili zaman yönetimi pratiğinin geliştirilmesinde eğitimcilerin ve bakıcıların yardımı çok önemlidir. Öğretmenlerin okullarda çocuklara günlük veya haftalık çalışma planları oluşturma konusunda talimat vermeleri önemlidir. Ayrıca, ebeveynler çocuklarının evdeyken okulda oluşturulan programlara uyduklarını doğrulamalıdır (Saban & Şeker, 2010).

Pek çok okulda iş birliği faaliyetleri yetersiz bir şekilde yürütülmekte ve genel olarak ülkemizde iş birliğinin önemi yeterince vurgulanmamaktadır. Özellikle velilerin iş birliğini sadece etkinliklere katılım olarak gördükleri açıktır. Aynı zamanda, literatür incelendiğinde, araştırmaların çoğunun okul-aile iş birliğiyle ilgili faaliyetler hakkında çoğunlukla öğretmenlerin, okul yöneticilerinin ve ebeveynlerin bakış açılarına odaklandığı görülmektedir (Kılıç, 2019; Çinkır ve Nayır, 2017; Ok, 2016; Genç, 2005). Hiçbir araştırma öğrenci perspektiflerini içermemektedir. Oysa eğitim sisteminin, eğitimin temel bileşenlerinden olan öğrencilerin görüşlerine ve katkılarına değer vermesi, okul ve aile arasındaki iş birliği kavramı açısından büyük önem taşımaktadır.

Bu araştırmanın amacı, okul-aile iş birliğinin önemine yönelik okul yöneticilerinin görüşlerini incelemektir. Bu kapsamda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

- 1) Okul yöneticilerinin okul-aile iş birliğini güçlendirmek için uyguladıkları stratejilerin değerlendirilmesi nasıldır?
- 2) Okul yöneticilerinin okul-aile iş birliğinin öğrenci başarısı ve okul iklimine olan etkilerini nasıl değerlendirdiklerine dair görüşleri nasıldır?
- 3) Okul-aile iş birliğinin etkili bir şekilde sağlanabilmesi için öğrenci velileri ile düzenlenen etkinlikler ve iletişim kanallarının değerlendirilmesi nasıldır?
- 4) Velilere yönelik düzenlenen eğitim programları ve bilgilendirme etkinlikleri ve bu etkinliklere katılımı artırmak için uygulanan stratejilerin değerlendirilmesi nasıldır?

Yöntem

Araştırma modeli

Bu çalışmada kullanılan araştırma metodolojisi nitel durum çalışmasıdır. Durum çalışmaları olarak adlandırılan bu yöntemler, bir durumu araştırmacı tarafından herhangi bir değişiklik yapılmaksızın mevcut hâliyle betimlemeyi amaçlar. Durum çalışmaları genellikle karmaşık sosyal olguları araştırmak için kullanılır ve araştırmacıya "hedeflenen durumu" kapsamlı ve karmaşık bir şekilde çözmeye yardımcı olur. Bu, "neden?" ve "nasıl?" sorularına vurgu yapılarak gerçekleştirilir (Yin, 2013). Bu çalışmada durum çalışması tekniği, farklı katılımcıların bakış açılarını değerlendirmek ve bunları konu çerçevesinde incelemek gibi birçok amaçla kullanılmıştır.

Çalışma grubu

Çalışma grubu, 2022-2023 eğitim-öğretim yılında Ankara'nın merkez ilçelerinde Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı ilkökul, ortaokul ve liselerde görev yapan 17 okul yöneticisinden oluşmaktadır. Araştırma grubunu oluşturan katılımcılar kolayda örnekleme yöntemi ile seçilmiştir. Yıldırım ve Şimşek (2011), kolayda örnekleme yönteminin temel amacının, potansiyel çalışma katılımcılarının birçok özelliğini mümkün olan en kolay şekilde doğru bir şekilde temsil etmek olduğunu belirtmektedir. Bu nedenle, örneklem için cinsiyet, okul türü, kıdem, yaş, eğitim derecesi ve branş gibi çeşitli özellikleri içeren eğitimcileri dikkatli bir şekilde

seçmek için önemli bir çaba sarf edilmiştir. Bu bileşenler, araştırma öncesinde yapılan literatür araştırması ve uzman görüşlerine dayanarak konunun tanımlanmasında önemli görülmüştür.

Tablo 1. Araştırmaya katılanların demografik değişkenleri

Kod	Cinsiyet	Branş	Yaş	Kıdem	Öğrenim Durumu
K1	Erkek	Okul Müdürü	35	8	Lisans
K2	Kadın	Müdür Yardımcısı	42	15	Yüksek Lisans
K3	Erkek	Okul Müdürü	28	4	Lisans
K4	Kadın	Okul Müdürü	38	10	Yüksek Lisans
K5	Erkek	Okul Müdürü	45	20	Lisans
K6	Kadın	Okul Müdürü	30	5	Lisans
K7	Erkek	Müdür Yardımcısı	50	25	Lisans
K8	Kadın	Okul Müdürü	32	6	Lisans
K9	Erkek	Okul Müdürü	40	12	Yüksek Lisans
K10	Kadın	Okul Müdürü	33	7	Lisans
K11	Erkek	Müdür Yardımcısı	28	3	Lisans
K12	Kadın	Okul Müdürü	37	18	Yüksek Lisans
K13	Erkek	Okul Müdürü	41	14	Yüksek Lisans
K14	Kadın	Okul Müdürü	29	5	Lisans
K15	Erkek	Müdür Yardımcısı	36	10	Lisans
K16	Kadın	Okul Müdürü	44	22	Lisans
K17	Erkek	Okul Müdürü	31	9	Lisans

Katılımcıların demografik bilgilerinin yer aldığı Tablo 1 incelendiğinde, araştırmaya katılanların demografik dağılımı hakkında çeşitli içgörüler sağlamaktadır. Toplamda 17 katılımcı bulunan araştırmada, cinsiyet açısından hemen hemen eşit bir dağılım göze çarpmaktadır. Katılımcıların %47,06'sı (8 kişi) erkek, %52,94'ü (9 kişi) ise kadın olup, kadınlar araştırmada hafif bir üstünlüğe sahiptir. Mesleki pozisyonlara bakıldığında, katılımcıların çoğunluğu (13 kişi) okul müdürü, geriye kalan (4 kişi) kısım ise müdür yardımcısı olarak görev yapmaktadır. Bu araştırmanın ağırlıklı olarak okul müdürleri üzerine yoğunlaştığını ortaya koymaktadır. Katılımcıların yaşları genellikle 28 ile 50 arasında değişmekte olup, yaş ortalaması yaklaşık 37.4 olduğu göz önüne alındığında, katılımcıların büyük bir kısmının orta yaş grubunda yer aldığı anlaşılmaktadır. Kıdem bakımından, katılımcılar 3 yıldan 25 yıla kadar değişen bir deneyim süresine sahiptir. Araştırma sonuçlarının farklı deneyim seviyelerindeki yöneticilerin perspektiflerini yansıtmaya potansiyeline sahip olduğu düşünülebilir. Son olarak öğrenim durumuna bakıldığında ise, katılımcıların çoğunluğunun lisans mezunu olup, 5 kişinin yüksek lisans düzeyinde de temsil edildiği gözlemlenmektedir.

Veri toplama araçları

Çalışmada yarı yapılandırılmış görüşme yöntemi kullanılmıştır. Durum deseni kullanıldığından, çalışmada veri toplamak için önerilen yaklaşım görüşme yapmak olmuştur. Görüşme yöntemi kullanıldığında, araştırmacılar çalışılan olgularla ilgili deneyimlerini ve görüşlerini ifade etme, sürece aktif olarak katılma ve uyarlanabilirlik gösterme fırsatı bulurlar (Çepni, 2010; Yıldırım ve Şimşek, 2018). Yarı yapılandırılmış görüşme formunun geliştirilmesinden önce, ilgili sorular belirlenmiş ve ilgili literatür kapsamlı bir şekilde incelenmiştir. Formun giriş bölümünde araştırmanın amacı, tekniği, prosedürü, katılımcı beklentileri, araştırmaya gönüllü katılım ve uyulması gereken etik kurallar hakkında ayrıntılar yer almaktadır. Yarı yapılandırılmış görüşme

formu dört açık uçlu soru ve dört demografik sorudan oluşmaktadır. Veri toplama yaklaşımının geçerliliği, eğitim yönetimi ve politikası alanında üç uzman, nitel araştırma alanında bir uzman ve iki okul müdürünün görüşüne başvurularak değerlendirilmiştir.

Verilerin toplanması

Veriler yüz yüze görüşmeler yoluyla toplanmıştır. Katılımcılar telefon görüşmesi yoluyla görüşmenin amacı hakkında bilgilendirilmiş ve yaklaşık bir saat sürecek bir randevu almaları istenmiştir. Katılımcıların tercihleri doğrultusunda 17 kişiyle uygun ortamlarda görüşmeler gerçekleştirilmiş ve görüşmelerden elde edilen veriler derhal yazıya dökülmüştür. Araştırma grubuyla yapılan görüşmeler herhangi bir kayıt cihazı kullanılmadan gerçekleştirilmiştir. Kapsamlı bulgular elde etmek için yoğun çaba sarf edilmiş ve görüşmeler 35 ila 120 dakika arasında değişen sürelerde gerçekleştirilmiştir. Araştırma grubu, her bir katılımcının bakış açısını derinlemesine değerlendirebilmek için "nasıl bir şey", "neden böyle", "nasıl" ve "neler içeriyor" gibi özel ve kapsamlı sorular yönelmiştir. Bu sorular, konunun kapsamlı bir şekilde anlaşılmasını sağlayacak kapsamlı yanıtlar elde etmek üzere tasarlanmıştır.

Güvenilirlik ve geçerlilik

Nitel araştırmada geçerlilik, araştırmacının araştırılan olguları karakterize ederken nesnelliği kullanmasına bağlıdır. Ana odak noktası, çalışmanın bulgularının kesinliğidir. Yıldırım ve Şimşek (2011) iç geçerliliği, bir araştırmacının belirli bir teknik veya araç kullanarak analiz etmeyi amaçladığı belirli verileri doğru bir şekilde değerlendirme kapasitesi olarak tanımlamaktadır. Veri toplama prosedürünün benzer kohortlarda karşılaştırılabilir sonuçlar sağlayıp sağlamayacağı konusu dış geçerlilik kavramıyla bağlantılıdır. Bu araştırmadaki analizin iç geçerliliği ile ilgili olarak, elde edilen veri kategorizasyonunun doğruluğunu ve kategorilerin ve içeriklerin genel anlamlılığını tespit etmek için üç iç tutarlılık testi yapılmıştır. LeCompte ve Goetz (1982, aktaran Yıldırım ve Şimşek, 2018) araştırmanın iç güvenilirliğini artırmak için birçok teknik sunmaktadır. Bu prosedürlerden biri de veri analizinden elde edilen sonuçların başka bir araştırmacı tarafından doğrulanmasıdır. Çalışmanın güvenilirliğini değerlendirmek için hem analiz tekniği hem de analiz sonuçları hakkında uzman görüşüne başvurulmuştur. Bu noktada, ortaya çıkan tartışmalar birincil verilerle çapraz referanslama yapılarak doğrulanmış ve her aşamada mutabakat sağlanmıştır.

Verilerin analizi

Veri analizi, yararlı bilgileri keşfetmek, sonuçlar çıkarmak ve karar vermeyi desteklemek amacıyla verilerin incelenmesi, temizlenmesi, dönüştürülmesi ve modellenmesi sürecini ifade eder (Kumandaş Öztürk, 2019). Görüşme verileri, yarı yapılandırılmış görüşme yaklaşımına uygun olarak içerik analizi kullanılarak analiz edilmiştir. İçerik analizi, toplanan verilerin sistematik olarak incelenmesi, ortaya çıkan fikirlere dayalı olarak mantıksal bir şekilde düzenlenmesi ve ardından verilerin yorumlanmasını sağlayan konunun tanımlanması, sınıflandırılması ve kategorize edilmesidir. Basitçe ifade etmek gerekirse içerik analizi, birbiriyle ilişkili nesnelere belirli fikirler ve konular temelinde kategorilere ayırmayı ve daha sonra bunları okuyucunun anlayabileceği bir biçimde düzenlemeyi ve yorumlamayı içerir (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Ebeveyn görüşmelerinden elde edilen cümlelerden çıkarılan fikirler temel bileşenler olarak kullanılarak içerik analizinde tümevarım tekniği kullanılmıştır. Sınıflandırma sürecinde, her bir kavramın ilişkili olduğu bağlamsal konulara dikkat edilmiştir. Gruplama sürecinin ardından, her bir gruba ilişkili temalar, kodların ve frekansların uygulanması yoluyla belirlenmiştir. Hem bireysel gruplar hem de tüm cümle grupları ayrı ayrı incelenmiştir.

Bulgular

Araştırmanın bu aşamasında katılımcılardan toplanan veriler içerik analizine tabi tutularak görüşme formunda bulunan sıralama ile verilmiştir.

Okul yöneticilerinin okul-aile iş birliğini güçlendirmek için uyguladıkları stratejilerin değerlendirilmesi

Analiz bölümünde, okul-aile iş birliğinin önemine yönelik okul yöneticilerinin görüşlerinin incelenmesi amacıyla kullanılan yarı yapılandırılmış görüşme formu üzerinden toplanan veriler ele alınmıştır. Araştırmacı tarafından geliştirilen görüşme formunda öğretmenlere sorulan ilk soru, "Okul-aile iş birliğinin önemine ilişkin olarak, okul yöneticileri olarak bu iş birliğini nasıl güçlendirmeyi planlıyorsunuz ve bu süreçte hangi stratejileri uyguluyorsunuz?" olmuş ve katılımcıların verdiği cevaplar aşağıda Tablo 2'de detayları verildiği üzere tematik analize tabi tutulmuştur. Bu bağlamda, elde edilen temalar ve kodlar şu şekildedir:

Tablo 2. Okul yöneticilerinin okul-aile iş birliğini güçlendirmek için uyguladıkları stratejilere ilişkin bulgular

Temalar	Kodlar	f
Düzenli İletişim ve Toplantılar	Düzenli Veli Toplantıları ve İletişim kanalları	3
	Veli-Öğretmen İş birliği ve Strateji Belirleme	2
	Velilerden Görüş ve Geri Bildirim Toplama	1
	Sosyal medya platformları	1
Katılımı Artırıcı Aktiviteler ve Programlar	İletişim Uygulamaları ve Eğitsel bilgilendirmeler	3
	Veli Temsilcileri ve Doğrudan İletişim	3
	Açık Kapı Günleri, Veli rehberlik hizmetleri	5
	Veli-Öğrenci Etkileşim Günleri ve Aile Katılımı	4

Tablo 2 incelendiğinde; Okul yöneticilerinin okul-aile iş birliğini güçlendirmek için uyguladıkları stratejilere ilişkin görüşlerinin; "düzenli iletişim ve toplantılar, katılımı artırıcı aktiviteler ve programlar" olmak üzere iki tema altında toplandığı görülmektedir. Düzenli İletişim ve Toplantılar teması altında; "düzenli veli toplantıları ve iletişim kanalları, veli-öğretmen iş birliği ve strateji belirleme, velilerden görüş ve geri bildirim toplama, sosyal medya platformları" olmak üzere dört kod bulunduğu görülmektedir. Okul yöneticilerinin okul-aile iş birliğini güçlendirmek için uygulanan stratejilere yönelik olarak düzenli iletişim ve toplantılar konusunda görüş ifade eden katılımcılardan bazılarının görüşlerine aşağıda yer verilmiştir;

"Okul-aile iş birliğini güçlendirmek adına düzenli olarak veli toplantıları düzenliyoruz ve velilerle açık iletişim kanalları oluşturuyoruz." (K1)

"Öğrenci başarılarını ve gelişimlerini paylaşmak için düzenli olarak veli bilgilendirme toplantıları düzenliyoruz ve velilere bu süreçte aktif rol almalarını teşvik ediyoruz." (K2)

"Okulumuzda velilerin görüş ve önerilerini almaya yönelik anketler düzenleyerek, onların geri bildirimlerini değerlendiriyor ve iş birliğini daha etkili hale getirme yolunda iyileştirmeler yapıyoruz." (K3)

"Veli-öğretmen buluşmaları düzenleyerek, bireysel öğrenci ihtiyaçlarını ve gelişimini tartışıyor ve velilerle ortak stratejiler belirliyoruz." (K4)

"Sosyal medya platformları aracılığıyla velilerle etkileşimde bulunarak, okul etkinlikleri ve haberleri hakkında düzenli olarak bilgilendirme yapıyoruz." (K16)

Katılımı artırıcı aktiviteler ve programlar teması altında; "iletişim uygulamaları ve eğitsel bilgilendirmeler, veli temsilcileri ve doğrudan iletişim, açık kapı günleri, veli rehberlik hizmetleri, veli-öğrenci etkileşim günleri ve aile katılımı" olmak üzere dört kod bulunduğu görülmektedir. Okul yöneticilerinin okul-aile iş birliğini güçlendirmek için uygulanan stratejilere yönelik olarak katılımı artırıcı aktiviteler ve programlar konusunda görüş ifade eden katılımcılardan bazılarının görüşlerine aşağıda yer verilmiştir;

"Okulumuzda velilere yönelik düzenlediğimiz atölye çalışmalarında, onların eğitim sürecine daha aktif katılımını sağlamaya çalışıyoruz." (K5)

"Eğitim seminerleri düzenleyerek, velilere öğrencilerin eğitim sürecini anlamaları ve bu sürece daha fazla katılım sağlamaları için bilgi ve beceri kazandırıyoruz." (K6)

"Veli temsilcileri aracılığıyla düzenlediğimiz toplantılarda, velilerin okul yönetimiyle doğrudan iletişim kurmalarını ve görüşlerini paylaşmalarını sağlıyoruz." (K7)

"Okulumuzda geleneksel hale getirdiğimiz etkinlikler ve festivaller ile velileri okul ortamına daha fazla çekmeye çalışıyoruz." (K8)

"Veli derneklerine ve komitelerine katılımlarını teşvik ederek, velilerin okul yönetimine daha fazla katılım sağlamalarını amaçlıyoruz." (K9)

"Düzenlediğimiz açık kapı günleri ile velilerin sınıflara ziyarette bulunmalarını ve öğrencilerin günlük eğitim hayatını gözlemlemelerini sağlıyoruz." (K10)

"Veli rehberlik birimleri oluşturarak, velilere çocuklarıyla ilgili konularda danışmanlık hizmetleri sunuyor ve onlara destek olmaya çalışıyoruz." (K11)

"Veli iletişim uygulamalarını aktif olarak kullanarak, anlık bilgilendirmeler ve güncel haberler ile velilerle sürekli iletişimde oluyoruz." (K12)

"Velilere yönelik düzenlediğimiz eğitim materyalleri ile, onların çocuklarının eğitimine daha fazla katkıda bulunmalarını sağlamaya çalışıyoruz." (K13)

"Okulumuzda veli kafeteryası oluşturarak, rahat bir ortamda velilerle buluşma imkanı sunuyoruz ve samimi bir iletişim kurmaya özen gösteriyoruz." (K14)

"Veli mentorluk programları düzenleyerek, yeni velilere rehberlik ediyor ve onların okul sistemini daha iyi anlamalarını sağlıyoruz." (K15)

"Okulumuzda düzenlediğimiz veli-öğrenci etkileşim günleri ile, ailelerin çocuklarıyla birlikte katıldıkları etkinliklerle iletişimi güçlendiriyoruz." (K17)

Okul yöneticilerinin okul-aile iş birliğinin öğrenci başarısı ve okul iklimine olan etkilerini nasıl değerlendirdiklerine dair görüşleri

Analiz bölümünde, okul-aile iş birliğinin önemine yönelik okul yöneticilerinin görüşlerinin incelenmesi amacıyla kullanılan yarı yapılandırılmış görüşme formu üzerinden toplanan veriler ele alınmıştır. Araştırmacı tarafından geliştirilen görüşme formunda öğretmenlere sorulan, "Okul-aile iş birliği konusunda okul yöneticilerinin öğrenci başarısı ve okul iklimine olan etkilerini değerlendirmek adına hangi ölçütleri kullanıyorsunuz ve bu değerlendirmeleri nasıl uyguluyorsunuz?" sorusu neticesinde katılımcılardan alınan cevaplar aşağıda Tablo 3'te

detayları verildiği üzere tematik analize tabi tutulmuştur. Bu bağlamda, elde edilen temalar ve kodlar şu şekildedir:

Tablo 3. Okul yöneticilerinin okul-aile iş birliğinin öğrenci başarısı ve okul iklimine olan etkilerini nasıl değerlendirdiklerine ilişkin bulgular

Temalar	Kodlar	f
Öğrenci Başarısını Değerlendirme Ölçütleri	Akademik Performans ve Sınavlar	4
	Kişisel gelişim becerileri ve portföy değerlendirme	2
	Veli anketleri	3
	Rehberlik hizmetleri	3
Okul İklimi ve Etkilerini Değerlendirme Ölçütleri	Devamsızlık ve Öğrenci geri bildirimleri	4
	Disiplin ve Sosyal etkileşim	4
	Aile İş birliği ve Katılımı	6
	Araştırma ve Stratejik Planlama	3

Tablo 3 incelendiğinde; Okul yöneticilerinin okul-aile iş birliğinin öğrenci başarısı ve okul iklimine olan etkilerini nasıl değerlendirdiklerine dair görüşlerinin; “öğrenci başarısını değerlendirme ölçütleri, okul iklimi ve etkilerini değerlendirme ölçütleri” olmak üzere iki tema altında toplandığı görülmektedir. Öğrenci başarısını değerlendirme ölçütleri teması altında; “akademik performans ve sınavlar, kişisel gelişim becerileri ve portföy değerlendirme, veli anketleri, rehberlik hizmetleri” olmak üzere dört kod bulunduğu görülmektedir. Okul-aile iş birliğinin öğrenci başarısına etkileri konusunda görüş ifade eden bazı katılımcı görüşlerine aşağıda yer verilmiştir;

"Öğrenci başarısını değerlendirmek adına okul genelinde düzenlediğimiz sınav ve performans ölçümlerini kullanıyoruz, bu verileri periyodik olarak analiz ederek öğrenci başarı seviyelerini belirliyoruz." (K1)

"Öğrenci portföylerini oluşturarak, öğrencilerin akademik ve kişisel gelişimini takip ediyor ve bu bilgileri velilerle paylaşıyoruz." (K2)

"Okulumuzda düzenlediğimiz proje bazlı değerlendirmelerle öğrencilerin yaratıcılık ve problem çözme becerilerini ölçüyoruz, bu projelerin başarısı okul iklimine etki eden bir gösterge olarak kabul edilmektedir." (K3)

"Velilere yönelik düzenlediğimiz anketlerle, öğrenci başarısı ve okul iklimine dair algılarını ölçüyor ve bu geri bildirimleri değerlendirerek iyileştirme stratejileri geliştireyoruz." (K4)

"Öğrenci başarısı üzerinde etkisi olan öğretim yöntemlerini değerlendirerek, bu yöntemlerin öğrenci başarısına olumlu katkı sağlaması adına düzenli olarak revize ediyoruz." (K6)

"Öğrenci davranışlarını ve disiplin durumlarını kaydederek, bu verileri analiz ediyor ve olumlu bir okul iklimi oluşturmak adına önlemler alıyoruz." (K9)

"Okul içi rehberlik hizmetleri aracılığıyla öğrencilerin akademik başarıları ve duygusal ihtiyaçları üzerindeki etkilerini değerlendiriyoruz." (K10)

"Öğrenci performansını gösteren grafik ve raporları düzenli olarak velilere sunarak, velilerle iş birliği içinde öğrenci başarısını artırmaya çalışıyoruz." (K13)

"Öğrenci başarılarını düzenlediğimiz ödül törenleri ve etkinliklerle kutluyor ve bu ödüllerin öğrenci motivasyonuna etkisini değerlendiriyoruz." (K14)

"Velilere yönelik düzenlediğimiz eğitim seminerleri ile, ailelerin öğrenci başarısını destekleme konusundaki bilgi düzeyini ölçüyor ve bu alanda eğitim ihtiyaçlarını belirliyoruz." (K15)

Okul iklimi ve etkilerini değerlendirme ölçütleri teması altında; "devamsızlık ve öğrenci geri bildirimleri, disiplin ve sosyal etkileşim, aile iş birliği ve katılımı, araştırma ve stratejik planlama" olmak üzere dört kod bulunduğu görülmektedir. Okul-aile iş birliğinin okul iklimine olan etkilerini değerlendirme ölçütleri konusunda görüş ifade eden bazı katılımcı görüşlerine aşağıda yer verilmiştir;

"Öğrenci devamsızlık oranlarını düzenli olarak takip ediyor ve düşük devamsızlık durumlarında velilerle iletişime geçerek bu konuda iş birliği yapıyoruz." (K5)

"Öğrenci başarısı üzerinde etkisi olan öğretim yöntemlerini değerlendirerek, bu yöntemlerin öğrenci başarısına olumlu katkı sağlaması adına düzenli olarak revize ediyoruz." (K6)

"Okul içi ve okul dışı etkinliklere katılım oranlarını ölçerek, öğrencilerin sosyal ve duygusal gelişimine olan etkilerini değerlendiriyoruz." (K7)

"Okul iklimini değerlendirmek adına düzenlediğimiz öğrenci güvenliği ve memnuniyeti anketleri ile öğrencilerin okul ortamına olan güven ve memnuniyet düzeyini ölçüyoruz." (K8)

"Öğrenci davranışlarını ve disiplin durumlarını kaydederek, bu verileri analiz ediyor ve olumlu bir okul iklimi oluşturmak adına önlemler alıyoruz." (K9)

"Okul içi rehberlik hizmetleri aracılığıyla öğrencilerin akademik başarıları ve duygusal ihtiyaçları üzerindeki etkilerini değerlendiriyoruz." (K10)

"Öğrenciler arası sosyal ilişkileri gözlemleyerek, olumlu bir arkadaşlık ortamının öğrenci başarısına ve okul iklimine olan etkilerini değerlendiriyoruz." (K11)

"Öğrencilerin katılım gösterdikleri kulüp ve sosyal sorumluluk projeleri üzerinden, öğrenci liderliğinin ve toplumsal sorumluluğun okul iklimine etkilerini gözlemliyoruz." (K12)

"Velilere yönelik düzenlediğimiz eğitim seminerleri ile, ailelerin öğrenci başarısını destekleme konusundaki bilgi düzeyini ölçüyor ve bu alanda eğitim ihtiyaçlarını belirliyoruz." (K15)

"Öğrenci başarılarını belirli kriterlere dayalı olarak değerlendirip, bu değerlendirmeleri düzenli raporlar halinde paylaşarak velilerin geri bildirimlerini alıyoruz." (K16)

"Öğrenci başarısı ve okul iklimi üzerindeki etkileri belirlemek adına düzenli olarak yapılan akademik araştırmaların sonuçlarını değerlendiriyor ve bu verileri eylem planları oluşturmak için kullanıyoruz." (K17)

Okul-aile iş birliğinin etkili bir şekilde sağlanabilmesi için öğrenci velileri ile düzenlenen etkinlikler ve iletişim kanallarının değerlendirilmesi

Analiz bölümünde, okul-aile iş birliğinin önemine yönelik okul yöneticilerinin görüşlerinin incelenmesi amacıyla kullanılan yarı yapılandırılmış görüşme formu üzerinden toplanan veriler

ele alınmıştır. Araştırmacı tarafından geliştirilen görüşme formunda öğretmenlere sorulan, “Okul-aile iş birliğinin etkili bir şekilde sağlanabilmesi için öğrenci velileri ile düzenlediğiniz etkinlikler ve iletişim kanalları nelerdir ve bu etkinliklerin/kanalların başarısını değerlendirmek adına hangi ölçütleri kullanıyorsunuz?” sorusu neticesinde katılımcılardan alınan cevaplar aşağıda Tablo 4’te detayları verildiği üzere tematik analize tabi tutulmuştur. Bu bağlamda, elde edilen temalar ve kodlar şu şekildedir:

Tablo 4. Okul-aile iş birliğinin etkili bir şekilde sağlanabilmesi için öğrenci velileri ile düzenlenen etkinlikler ve iletişim kanallarına ilişkin bulgular

Temalar	Kodlar	f
Etkin İletişim Kanalları ve Toplantılar	Bilgilendirme Toplantıları ve Seminerler	4
	Etkili iletişim Kanalları ve Ziyaretler	4
	Düzenli anket ve geri bildirim alma	3
	Dijital ağ bağlantıları	4
Etkinlikler ve Topluluk Oluşturma	Okul Veli Etkinlikleri	3
	Sanat ve Kültür Etkinlikleri	3
	Başarıların Ödüllendirilmesi	1
	Veli Komiteleri	2

Tablo 4 incelendiğinde; Okul-aile iş birliğinin etkili bir şekilde sağlanabilmesi için öğrenci velileri ile düzenlenen etkinlikler ve iletişim kanallarının değerlendirilmesine yönelik katılımcı görüşlerinin; “etkin iletişim kanalları ve toplantılar, etkinlikler ve topluluk oluşturma” olmak üzere iki tema altında toplandığı görülmektedir. Etkin iletişim kanalları ve toplantılar teması altında; “bilgilendirme toplantıları ve seminerler, etkili iletişim kanalları ve ziyaretler, düzenli anket ve geri bildirim alma, dijital ağ bağlantıları” olmak üzere dört kod bulunduğu görülmektedir. Okul-aile iş birliğinin etkili bir şekilde sağlanabilmesi için öğrenci velileri ile düzenlenen etkinlikler ve iletişim kanallarının değerlendirilmesine yönelik olarak etkin iletişim kanalları ve toplantılar konusunda görüş ifade eden katılımcılardan bazılarının görüşlerine aşağıda yer verilmiştir;

"Velilere yönelik düzenlediğimiz aylık bilgilendirme toplantıları ve seminerler aracılığıyla, öğrenci gelişimini paylaşıyor ve velilerin sorularına yanıt veriyoruz." (K1)

"Okulumuzda düzenlenen 'Açık Kapı Günleri'nde, veliler sınıfları ziyaret edebiliyor ve öğrencilerin günlük eğitim sürecini gözlemleyebiliyorlar." (K2)

"Velilerle düzenlediğimiz anketlerle, etkinliklerin ve iletişim kanallarının veliler tarafından nasıl değerlendirildiğini ölçüyor ve iyileştirmeler yapma yolunda geri bildirimleri değerlendiriyoruz." (K3)

"Okulumuzun sosyal medya hesapları aracılığıyla güncel bilgileri ve etkinlikleri paylaşıyor, velilerle bu platformlar üzerinden etkileşimde bulunuyoruz." (K4)

"Velilere yönelik olarak oluşturduğumuz okul web sitesi ve mobil uygulama üzerinden, haberler, duyurular ve öğrenci performanslarına dair bilgileri düzenli olarak paylaşıyoruz." (K6)

"Velilerle WhatsApp grupları oluşturarak, anlık bilgileri ve acil duyuruları paylaşıyor ve geri bildirimlerini alıyoruz." (K7)

"Okulumuzda düzenlediğimiz aile piknikleri ve etkinlik günleri ile, velilerin bir araya gelmelerini sağlıyor ve bu etkinliklerin katılım düzeyini değerlendiriyoruz." (K8)

"E-posta bültenleri aracılığıyla, velilere düzenli olarak okuldan gelişmeler ve önemli bilgiler hakkında bilgilendirmelerde bulunuyoruz." (K10)

"Öğrenci velilerine yönelik düzenlenen online forumlar ve video konferanslar ile, onların görüş ve önerilerini anında alıyor ve bu etkileşimi değerlendiriyoruz." (K12)

"Velilere yönelik düzenlediğimiz anketlerle, onların iletişim tercihlerini belirleyerek, en etkili iletişim kanallarını belirliyor ve bu kanalların etkileşim düzeyini değerlendiriyoruz." (K15)

"Velilere yönelik düzenlediğimiz anketlerde, öğrenci velilerinin okul-aile iş birliği etkinliklerini ve iletişim kanallarını değerlendirmelerini istiyor ve bu geri bildirimleri temel alarak iyileştirmeler yapıyoruz." (K17)

Etkinlikler ve topluluk oluşturma teması altında; "okul veli etkinlikleri, sanat ve kültür etkinlikleri, başarıların ödüllendirilmesi, veli komiteleri" olmak üzere dört kod bulunduğu görülmektedir. Okul-aile iş birliğinin etkili bir şekilde sağlanabilmesi için öğrenci velileri ile düzenlenen etkinlikler ve iletişim kanallarının değerlendirilmesine yönelik olarak etkinlikler ve topluluk oluşturma konusunda görüş ifade eden katılımcılardan bazılarının görüşlerine aşağıda yer verilmiştir;

"Ebeveyn-öğrenci-öğretmen buluşmalarını düzenleyerek, taraflar arasında açık iletişimi sağlıyor ve bu etkinliklerin katılım oranlarını değerlendiriyoruz." (K5)

"Okulumuzda düzenlediğimiz aile piknikleri ve etkinlik günleri ile, velilerin bir araya gelmelerini sağlıyor ve bu etkinliklerin katılım düzeyini değerlendiriyoruz." (K8)

"Velilere düzenlediğimiz öğrenci sergileri ve sanat etkinlikleri ile, öğrencilerin yaratıcılıklarını sergilemelerine olanak tanıyor ve veli katılımını ölçüyoruz." (K9)

"Öğrenci velilerine düzenlediğimiz öğrenci başarı ödül törenleri ve kutlamalar ile, öğrenci başarılarını öne çıkarıyor ve veli katılımını değerlendiriyoruz." (K11)

"Velilere yönelik düzenlediğimiz meslek günleri ve kariyer etkinlikleri ile, öğrencilerin geleceğe yönelik planlamalarına destek sağlıyor ve veli katılımını ölçüyoruz." (K13)

"Velilere düzenlediğimiz eğitim atölyeleri ile, onların çocuklarına evde destek olabilmeleri adına bilgi ve beceri kazanmalarını sağlıyor ve etkinlik başarısını değerlendiriyoruz." (K14)

"Velilere yönelik düzenlenen okul komitelerine katılımlarını teşvik ediyor ve bu komitelerin okul-aile iş birliğine olan katkılarını değerlendiriyoruz." (K16)

Velilere yönelik düzenlenen eğitim programları ve bilgilendirme etkinlikleri ve bu etkinliklere katılımı artırmak için uygulanan stratejilerin değerlendirilmesi

Analiz bölümünde, okul-aile iş birliğinin önemine yönelik okul yöneticilerinin görüşlerinin incelenmesi amacıyla kullanılan yarı yapılandırılmış görüşme formu üzerinden toplanan veriler ele alınmıştır. Araştırmacı tarafından geliştirilen görüşme formunda öğretmenlere sorulan, "Okul-aile iş birliğinin güçlendirilmesi amacıyla öğrenci velilerine yönelik düzenlenen eğitim programları ve bilgilendirme etkinlikleri hakkında okul yöneticilerinin düşünceleri nelerdir ve bu etkinliklerin veli katılımını artırmak için uygulanan stratejiler nelerdir?" sorusu neticesinde

katılımcılardan alınan cevaplar aşağıda Tablo 5'te detayları verildiği üzere tematik analize tabi tutulmuştur. Bu bağlamda, elde edilen temalar ve kodlar şu şekildedir:

Tablo 5. Velilere yönelik düzenlenen eğitim programları ve bilgilendirme etkinlikleri ve bu etkinliklere katılımı artırmak için uygulanan stratejilere ilişkin bulgular

Temalar	Kodlar	f
Eğitim Programlarının İçeriği ve Hedefleri	Pedagojik Konular ve Çocuk Gelişimi	4
	Okulun Vizyonu ve Misyonu	1
	Deneyim Paylaşımı ve Destek	3
	Eğitim Materyalleri ve Takip	2
	Evde Destek ve Öğrenme Stratejileri	2
Stratejik Planlama Katılım teşvikleri	İletişim ve Duyuru Stratejileri	4
	Geri bildirimlerle İlgili alanlarına Göre İçerik Çeşitlendirme	5
	Herkese uygun zaman ve saat ayarlaması	1
	İnteraktif içerikler ve ödülleri katılımı özendirme	3

Tablo 5 incelendiğinde; Velilere yönelik düzenlenen eğitim programları ve bilgilendirme etkinlikleri ve bu etkinliklere katılımı artırmak için uygulanan stratejilere yönelik katılımcı görüşlerinin; "eğitim programlarının içeriği ve hedefleri, Stratejik planlama katılım teşvikleri" temaları altında toplandığı görülmektedir. Eğitim programlarının içeriği ve hedefleri teması altında; "pedagojik konular ve çocuk gelişimi, okulun vizyonu ve misyonu, deneyim paylaşımı ve destek, eğitim materyalleri ve takip, evde destek ve öğrenme stratejileri" olmak üzere beş kod bulunduğu görülmektedir. Velilere yönelik düzenlenen eğitim programları ve bilgilendirme etkinlikleri hakkında görüş ifade eden katılımcılardan bazılarının görüşlerine aşağıda yer verilmiştir;

"Öğrenci velilerine yönelik düzenlediğimiz eğitim programlarında, çocuk gelişimi, eğitim yöntemleri ve diğer pedagojik konuları içererek, velilerin çocuklarına daha etkili destek olmalarını hedefliyoruz." (K1)

"Bilgilendirme etkinliklerimizde, öğrenci velilerine okulumuzun vizyonu, misyonu ve eğitim hedefleri hakkında detaylı bilgiler sunarak, onları okulumuzun eğitim sürecine daha aktif katılmaya teşvik ediyoruz." (K2)

"Velilere yönelik düzenlediğimiz atölye çalışmalarında, öğrenci velileri bir araya gelerek deneyimlerini paylaşıyor ve birbirlerine destek olmalarını sağlıyoruz." (K3)

"Eğitim programlarımızda, velilerin çocuklarının eğitim sürecini daha yakından takip edebilmeleri için öğretim materyalleri ve kaynaklar hakkında bilgi veriyoruz." (K4)

"Velilere yönelik düzenlediğimiz seminerlerde, öğrencilerin psikolojik sağlığı, motivasyonu ve başarı stratejileri üzerine konuları işleyerek, velilerin çocuklarını daha iyi anlamalarını hedefliyoruz." (K5)

"Eğitim programlarımızda, velilerin çocuklarına evde destek olabilmeleri için etkili öğrenme stratejileri ve kaynakları konusunda pratik bilgiler sunuyoruz." (K7)

"Velilere yönelik düzenlediğimiz bilgilendirme etkinliklerinde, onların eğitimle ilgili sorularını yanıtlamak adına uzman konuşmacıları davet ediyoruz." (K8)

"Eğitim programlarımızı çeşitlendirerek, velilerin farklı konulardaki ihtiyaçlarına cevap verebilmeyi ve onların çocuklarının gelişimine odaklanmalarını sağlamayı amaçlıyoruz." (K9)

Stratejik planlama katılım teşvikleri teması altında; "iletişim ve duyuru stratejileri, geri bildirimlerle ilgi alanlarına göre içerik çeşitlendirme, herkese uygun zaman ve saat ayarlaması, interaktif içerikler ve ödüllerle katılımı özendirme" olmak üzere dört kod bulunduğu görülmektedir. Velilere yönelik düzenlenen eğitim programları ve bilgilendirme etkinliklerine katılımı artırmak için uygulanan stratejilere yönelik görüş ifade eden katılımcılardan bazılarının görüşlerine aşağıda yer verilmiştir;

"Bilgilendirme etkinliklerimizin içeriğini, velilerin ihtiyaçlarına ve taleplerine yönelik şekillendirerek, onların ilgi alanlarına odaklanmayı amaçlıyoruz." (K6)

"Velilere yönelik düzenlediğimiz bilgilendirme etkinliklerinde, onların eğitimle ilgili sorularını yanıtlamak adına uzman konuşmacıları davet ediyoruz." (K8)

"Eğitim programlarımızı çeşitlendirerek, velilerin farklı konulardaki ihtiyaçlarına cevap verebilmeyi ve onların çocuklarının gelişimine odaklanmalarını sağlamayı amaçlıyoruz." (K9)

"Bilgilendirme etkinliklerimizin duyurularını farklı iletişim kanalları üzerinden yaparak, velilere ulaşımı artırmayı ve katılımı teşvik etmeyi hedefliyoruz." (K10)

"Eğitim programlarımızı, velilerin iş yoğunluğunu göz önünde bulundurarak, uygun saatlerde düzenleyerek daha fazla velinin katılımını sağlamaya çalışıyoruz." (K11)

"Etkinliklerimizin içeriğini interaktif hale getirerek, velilerin etkinliklere aktif olarak katılımını teşvik ediyoruz." (K12)

"Eğitim programlarımızda, öğrenci velilerinin geri bildirimlerini alarak, gelecek etkinlikleri planlarken onların taleplerine ve beklentilerine odaklanıyoruz." (K13)

"Velilere yönelik düzenlediğimiz eğitim programlarını, okulumuzun sosyal medya hesapları ve web sitesi üzerinden düzenli olarak duyurarak, katılımı artırmayı amaçlıyoruz." (K14)

"Eğitim programlarımızın katılım oranlarını düzenli olarak izleyerek, etkinliklerin başarısını değerlendiriyor ve gerekirse stratejilerimizi revize ediyoruz." (K15)

"Eğitim programlarına katılan velilere küçük anketler uygulayarak, etkinliklerin kalitesi ve içeriği hakkında geri bildirimler alıyor ve bu bilgileri değerlendiriyoruz." (K16)

"Bilgilendirme etkinliklerimize katılımı artırmak için öğrenci velilerine özel teşvikler ve ödüller sunarak, onların daha fazla etkinliğe katılmalarını teşvik ediyoruz." (K17)

Sonuç ve Tartışma

Çalışmada, okul yöneticilerinin okul-aile iş birliğini güçlendirmek için kullandıkları stratejilere dair iki temanın öne çıktığı belirtilmiştir. Düzenli iletişim ve toplantılar temasında, düzenli veli toplantıları, iletişim kanalları, veli-öğretmen iş birliği ve strateji belirleme gibi kodlar üzerinde durulmuştur. Ayrıca, katılımı artırıcı aktiviteler ve programlar temasında ise iletişim uygulamaları, eğitsel bilgilendirmeler, veli temsilcileri, açık kapı günleri, veli rehberlik hizmetleri ve veli-öğrenci etkileşim günleri gibi stratejiler ele alınmıştır. Bu sonuçlar, okul yöneticilerinin çeşitli iletişim ve etkileşim stratejilerini kullanarak okul-aile iş birliğini güçlendirmeye çalıştığını göstermektedir. Bu çerçevede, benzer bir çalışma olan Gerdes ve ark.

(2022) tarafından yürütülen araştırmada da okul yöneticilerinin okul-aile iş birliğini artırmak için düzenli iletişim toplantıları ve katılımı artırıcı etkinliklere vurgu yapılmıştır. Flores ve Kyere'nin (2021) çalışmasında da benzer stratejilere odaklanılmıştır. İki çalışmanın sonuçları arasında benzerlikler bulunması, okul yöneticilerinin genelde benzer stratejileri tercih ettiğini ve bu stratejilerin iş birliğini güçlendirmede etkili olduğunu gösterebilir. Ancak, bu benzerliklerin ötesinde, her iki çalışmanın da özel vurguları ve katılımcı görüşleri dikkate alınarak detaylı bir karşılaştırma yapılması önemli olacaktır.

Çalışmada, okul yöneticilerinin okul-aile iş birliğinin öğrenci başarısı ve okul iklimine olan etkilerini değerlendirmelerine dair görüşlerinin iki temada toplandığı belirtilmiştir. Öğrenci başarısını değerlendirme ölçütleri temasında, akademik performans, sınavlar, kişisel gelişim becerileri, portföy değerlendirme gibi ölçütler ele alınmış ve dört farklı kod üzerinde durulmuştur. Aynı şekilde, okul iklimi ve etkilerini değerlendirme ölçütleri temasında da devamsızlık, öğrenci geri bildirimleri, disiplin ve sosyal etkileşim, aile iş birliği ve katılımı, araştırma ve stratejik planlama gibi ölçütler incelenmiştir. Bu bağlamda, benzer bir çalışma olan Surikova ve González (2022) tarafından yürütülen araştırmada, okul yöneticilerinin benzer ölçütleri kullanarak okul-aile iş birliğinin etkilerini değerlendirdiği görülmüştür. Ancak, Mehmedi ve Ameti'nin (2022) çalışması farklı ölçütleri ele alarak benzer bir konuyu incelemiş olmasına rağmen öğrenci başarısını değerlendirme konusunda aile işbirliğinin öneminin çok fazla olmadığı sonucu bulunmuştur. Bu farklılıkların kaynağının çalışmaların örneklem yapısı, kullanılan değerlendirme araçları veya coğrafi farklılıklar gibi etkenlerden kaynaklanmış olabileceğini belirtmek önemlidir. Bu farklılıklar, her iki çalışmanın da farklı bağlamlarda gerçekleştirilmiş olmasından kaynaklanmış olabilir ve sonuçları etkileyebilir.

Çalışmada, okul-aile iş birliğinin etkili bir şekilde sağlanabilmesi için öğrenci velileri ile düzenlenen etkinlikler ve iletişim kanallarının değerlendirilmesine yönelik katılımcı görüşlerinin iki temada toplandığı belirtilmiştir. Etkin iletişim kanalları ve toplantılar temasında, bilgilendirme toplantıları ve seminerler, etkili iletişim kanalları ve ziyaretler, düzenli anket ve geri bildirim alma, dijital ağ bağlantıları gibi kodlar ele alınmıştır. Aynı şekilde, etkinlikler ve topluluk oluşturma temasında da okul veli etkinlikleri, sanat ve kültür etkinlikleri, başarıların ödüllendirilmesi, veli komiteleri gibi kodlar üzerinde durulmuştur. Ramanlingam ve Maniam'ın (2020) çalışması, okul-aile iş birliğini artırmak amacıyla düzenli iletişim kanalları ve toplantıların kullanılmasının önemini vurgulamıştır. Bu bağlamda, Tóblová, Ferková ve Poliaková'nın (2020) çalışması da ailelerle etkili iletişim sağlamak ve etkinlikler aracılığıyla bağlantı kurmak için benzer stratejileri incelemiş ve bu stratejilerin okul-aile iş birliğini güçlendirmede etkili olduğunu göstermiştir. Her iki çalışma da, düzenli toplantılar, etkili iletişim kanalları, ve etkinliklerin, okul ve aile arasındaki iş birliğini artırma konusunda benzer sonuçlar ortaya koymaktadır. Bu benzer bulgular, farklı kültürel ve coğrafi bağlamlarda benzer stratejilerin uygulanabileceğine işaret etmektedir.

Bu çalışma, velilere yönelik düzenlenen eğitim programları ve bilgilendirme etkinlikleri ile bu etkinliklere katılımı artırmak için uygulanan stratejilere dair katılımcı görüşleri incelemiştir. Eğitim programlarının içeriği ve hedefleri temasında, pedagojik konular, çocuk gelişimi, okulun vizyonu ve misyonu, deneyim paylaşımı ve destek, eğitim materyalleri ve takip, evde destek ve öğrenme stratejileri gibi beş farklı kod belirlenmiştir. Diğer taraftan, stratejik planlama katılım teşvikleri temasında ise iletişim ve duyuru stratejileri, geri bildirimlere dayalı içerik çeşitlendirmesi, uygun zaman ve saat ayarlaması, interaktif içerikler ve ödüllerle katılımı özendirme şeklinde dört farklı kod belirlenmiştir. Bu sonuçları incelediğimizde, Ülker ve Barış (2020) tarafından yürütülen benzer bir çalışmanın bulgularıyla paralellikler görülmektedir.

Özellikle eğitim programlarının içeriği ve hedefleri ile ilgili kodlar, pedagojik konular, çocuk gelişimi ve okulun vizyonu gibi unsurları içermesi bakımından bu çalışmalar arasında benzerlik bulunmaktadır. Flores ve Kyere'nin (2021) çalışması da stratejik planlama katılım teşvikleri temasındaki kodlarla örtüşen bulgular sunabilir, özellikle iletişim stratejileri, içerik çeşitlendirmesi ve ödüllendirme gibi unsurların değerlendirildiği bu temada benzer sonuçlar elde edilmiştir.

Öneriler

Okul-aile iş birliğinin önemine yönelik veliler, öğretmenler ve okul yöneticilerine şu öneriler sunulabilir;

- Hem öğretmenler hem de okul yöneticileri, velilerle düzenli ve açık iletişim kurmalıdır. Toplantılar, e-posta, çağrılar veya diğer iletişim araçları kullanılarak bilgi alışverişi sağlanmalıdır.
- Okul etkinlikleri, veli toplantıları veya öğrenci performans sergileri gibi etkinliklerle aileler okula davet edilmeli, bu, ailelerin okul yaşantısına daha fazla katılmasını sağlar.
- Ailelerin okul etkinliklerine katılımı teşvik edilmeli, öğrenci projeleri, sergiler veya sosyal etkinliklerle ailelerin okula daha fazla dahil olması sağlanmalı.
- Velilere, çocuklarının eğitimine daha etkili destek olabilmeleri için eğitim seminerleri veya atölyeler düzenlenmeli.
- Ailelerin ihtiyaçlarını anlamak için anketler veya görüşmeler düzenlenmeli. Bu, okulun, ailelerin beklentilerine ve ihtiyaçlarına daha iyi yanıt verebilmesini sağlar.
- Öğrenci başarılarıyla ilgili düzenli raporlar hazırlayarak velilere sunulmalı. Böylece çocukların akademik performansını takip etmelerine yardımcı olunmalı.
- Okul projeleri veya politikalarıyla ilgili karar süreçlerine aileler dahil edilmeli. Ailelerin fikirleri ve görüşleri önemsenmelidir.
- Velilerle düzenli olarak öğrencilerin hem akademik başarıları hem de sosyal gelişimleri hakkında bilgi paylaşımı yaparak ortak hedefler belirlenmeli.
- Ailelerin okula katılımlarını takdir ederek bu katılımlar düzenlenen etkinliklerle kutlanmalı, ailelerin okula olan bağlılıkları artırılmalı.
- Dijital platformlar aracılığıyla ailelere düzenli güncellemeler ve bilgilendirici içerikler sunulmalı, örneğin, bir okul web sitesi veya öğrenci yönetim sistemini aktif olarak kullanılabilir.
- Velilerle daha sık ve düzenli iletişim kurarak, çocuğunun eğitim sürecine daha etkin bir şekilde katılması sağlanabilir.
- Veliler okul etkinliklerine katılım sağlayarak, çocuğunun okul ortamına daha fazla dahil olabilir ve onun gelişimine destek olabilir.

Referanslar

- Atabey, D. ve Şahin, F. T. (2011). Aile öğretmen iletişim ve iş birliği ölçeği. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 19 (3), 793-804.
- Çepni, S. (2010). *Araştırma ve proje çalışmalarına giriş*. Trabzon: Akademi Kitabevi
- Ceylan, M. ve Akar, B. (2010). Ortaöğretimde okul-aile iş birliği ile ilgili öğretmen ve veli görüşlerinin incelenmesi. *Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (2), 43-64.
- Çınkır, Ş. ve Nayır, F. (2017). Okul aile iş birliği standartlarına ilişkin veli görüşlerinin incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32 (1), 245-264.

- Dam, H. (2008). Öğrencinin okul başarısında aile faktörü. *Hitit Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 7 (14), 75-99.
- Flores, O. J., & Kyere, E. (2021). Advancing equity-based school leadership: The importance of family–school relationships. *The Urban Review*, 53, 127-144.
- Genç, S. Z. (2005). İlköğretim 1. kademedeki okul-aile iş birliği ile ilgili öğretmen ve veli görüşleri. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 3 (2), 227-243.
- Gerdes, J., Goei, S. L., Huizinga, M., & De Ruyter, D. J. (2022). True partners? Exploring family-school partnership in secondary education from a collaboration perspective. *Educational Review*, 74(4), 805-823.
- Gülcan, M. G. ve Taner, N. (2011). Öğretmen görüşlerine göre ilköğretimde ev ziyaretinin okul başarısına etkisi (kahramanmaraş il örneği). *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (22), 129-144.
- Kılıç, Z. (2019). Sınıf öğretmenlerinin ve anne-babaların gözünden okul aile iş birliği. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 20, 525-558.
- Kumandaş Öztürk, H. (2019). *Araştırma modelleri ve türleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Mehmedi, L., & Ameti, M. (2022). Forms and methods of school-family cooperation. *Journal of Educational Research*, 4(7-8), 53-60.
- Ok, S. (2016). Öğretmen ve ailelere göre okul öncesi eğitimde okul – aile iş birliğinin önemi. *İstanbul Aydın Üniversitesi Dergisi*, 32, 61-79
- Özbaş, M. ve Badavan, Y. (2009). İlköğretim okulu yöneticilerinin okul-aile ilişkileri konusunda yapmaları gereken ve yapmakta oldukları işler. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 34 (154), 69-80.
- Perşembe, E. (2010). F.almanya'nın baden-württemberg eyaletinde eğitim sistemi ve türk göçmen çocuklarının eğitim sorunları. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, (29), 55-80.
- Ramanlingam, S., & Maniam, M. (2020). Teachers' Perspective on the Importance of Parents' Roles in Students' Academic Achievement Using School and Family Partnership Model (Epstein): A Qualitative Study. *Universal Journal of Educational Research*, 8(8), 3346-3354.
- Saban, A. İ. ve Şeker, M. (2010). İlköğretim 5. sınıf öğrencilerinin performans görevlerindeki başarıları ile ailelerinin eğitim-öğretim çalışmalarına katılım düzeyleri arasındaki ilişkinin belirlenmesi. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19 (3), 361-390.
- Surikova, S., & González, M. J. F. (2022). Theoretical insights and parents'views about family-school collaboration for character education in latvia. *Human, Technologies And Quality Of Education*, 897.
- Tóbllová, E., Ferková, S., & Poliaková, A. (2020). Research into school and family cooperation from the perspective of teachers and parents. In *Edulearn20 proceedings* (pp. 7091-7099). IATED.
- Ulker, M., & Baris, E. T. (2020). Relationship between School, Family and Environment, According to School Principals' Views. *Educational Research and Reviews*, 15(3), 115-122.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. 11. Baskı, Ankara: Seckin Yayıncılık.

Yıldırım, A., Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (8. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık

Yin, R. K. (2003). *Case study research. Design and methods* (5th Edition). Thousand Oaks, California: Sage Pub.